

Миналата седмица БСП открито се обяви против закона за досиетата. Представители на левницата атакуваха министъра на отбраната Николай Ненчев, след като [той обяви намерението си да спази закона](#) и да направи така, че отлаганото с години предаване на всички архиви на тясно свързаното с ГРУ (съветското военно разузнаване, бел. ред.) Главно управление на Генералния щаб (РУ-ГЩ) на БНА под контрола на Комисията по досиетата, да стане факт.

От няколко години правоприменникът на РУ-ГЩ Служба „Военна информация“ (съвременното военно разузнаване, бел. ред.) отказва да изпълни закона за досиетата и да предаде на Комисията всички архиви на своя предшественик.

БСП видя в опита да се изпълни закона за досиетата от страна на новия военен министър конспирация на Реформаторския блок (министърът на отбрана е част от него, бел. ред.) да „се посегне“ на службата.

Парадоксът на БСП – да се обявиш срещу закон, който сам си гласувал

С позицията си БСП се постави в парадоксална ситуация, тъй като се обяви срещу изпълнение на закон, който самата тя е гласувала в Народното събрание през 2006 г. Тогава БСП беше в ролята на управляваща в тройната коалиция с ДПС и НДСВ, а лидерът ѝ по това време Сергей Станишев публично заяви, че законът за досиетата е необходим, за да може да знае обществото кой кой е.

Осем години по-късно БСП не само не желае законът, който е подкрепила, да бъде

изпълнен, но и продължава да създава политически пречки за прилагането му. Впрочем, наследниците на БКП още преди година, по време на кабинета Орешарски, когато бяха управляващи, се опитаха да закрийт Комисията по досиетата, но се оказа, че въпреки голямото желание не им достигат гласове в парламента, тъй като никоя друга политическа сила не се подведе по реваншисткото им намерение.

С този акт БСП се постави в пълна самоизолация от процеса на прекъсване на зависимостите от комунистическото минало, показвайки, че 25 години след промените социалистическата партия продължава да е зависима от същото това минало, с което е свързана десетилетия наред.

Няма по-ярък пример за тази зависимост от позицията на БСП по отношение на архивите на тоталитарните комунистически служби и нежеланието и съпротивата ѝ те да преминат под независим контрол, чрез който да станат публично достъпни.

Лъжливата мантра за националната сигурност

БСП аргументира своята позиция в защита на Служба „Военна информация” с твърдението, че в такава напрегната международна ситуация като днешната никой не посяга на специалните си служби, натоварени със защитата на националната ни сигурност.

Само че какви са фактите? Става въпрос не за функционирането на военното разузнаване и за промяна на неговите основни приоритети днес, а за предаването на архиви, които нямат нищо общо с националната сигурност на България. Тези архиви са продукт на тясното взаимодействие на военното разузнаване по време на комунизма със съветското военно разузнаване. Дейността на РУ-ГЩ тогава е поставена под контрола на една единствена тоталитарна партия, следваща сляпо указанията на чужда държава – СССР.

Застрашават ли тези архиви днешната национална сигурност на България? Не, разбира се. Нещо повече. Тяхното осветяване къса тайните връзките на част от специалните служби с техния съветски ментор в продължение на близо половин век.

Днес вече знаем, че след като изпадна в политическа и обществена изолация през 2006 г., когато се реши да бъде приет нов закон за досиетата на тоталитарните служби, БСП се е надявала законът да не се изпълнява от Комисията по досиетата, в която левица избра 5 от 9-те членове, начело с председателя ѝ Евтим Костадинов. За 7-те години от своето съществуване обаче Комисията не само избра да спазва закона пред политическата конюнктура, но се превърна в трън в очите на бившите комунисти и креатурата на Държавна сигурност и РУ-ГЩ с обявяването на над 8000 сътрудници във всички власти и обществени сектори.

Комисията успя да събере почти всички архиви (без ревниво пазените от Служба „Военна информация“ документи на РУ-ГЩ) в изградения от нея модерен Централизиран архив в Баня и създаде възможност за активното им проучване от граждани, журналисти и изследователи. Публичност, която никак не се харесва на задкулисните участници в паралелната власт в България.

Разузнаване, заменено с комунистическа идеология

За това колко силни са идеологическите зависимости в РУ-ГЩ и за факта, че то не е събирало единствено военната информация, свързана със сигурността на държавата до 10 ноември 1989 г. говорят самите архиви на Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА.

В наскоро разсекретено досие на един от сътрудниците на РУ-ГЩ (проф. Никола Калоянов, бивш ректор на Техническия университет в София, бел. ред.) могат да бъдат открити доказателства за тясното политическо обвързване между сътрудник, военно разузнаване и БКП/БСП.

През пролетта на 1990 г. сътрудникът изразява пред офицерите от РУ-ГЩ опасенията си, че ако опозицията спечели изборите службите ще бъдат прочистени от партийните членове, както това е станало в другите страни от бившия Източен блок. Офицерите от военното разузнаване, които през пролетта на 1990 г. все още не са положили формалната клетва за деполитизация и самите те са членове на прясно преименуваната се комунистическа партия, го успокояват като му заявяват, че „що се касае до

комунистите БСП е силна партия и няма да позволи да се постъпва така с нейните членове, както в другите страни”.

В друго досие на сътрудник на военното разузнаване (Любомир Кючуков, зам.-министър на външните работи и бивш посланик в Лондон, бел. ред.) пък ясно се вижда, че РУ-ГЩ изобщо не е събирало чиста военна информация, а и такава за лица от всякакви среди, които дори нямат допир с военната проблематика. По тази причина сътрудникът проявява рядка смелост и заявява на офицерите от военното разузнаване в прав текст, че не може да изпълнява нареждането да събира информация за лица, тъй като тази задача е „в противоречие с моралните му принципи” и ще му е много трудно „да доносници”.

Служби над закона

За това колко ценни са пазените архиви на РУ-ГЩ и информацията за служителите на комунистическите служби заемали и заемащи ръководни постове в Служба „Военна информация” и в Националната разузнавателна служба говори и факта, че от две години нито една от тези разузнавателни структури нямат намерение да спазят закона и по този начин се поставя над него.

Не се намери власт в държавата, която да застави разузнавателните служби да изпълнят закона. Дори и срещата при президента Росен Плевнелиев през април 2013 г. на ръководителите на двете разузнавания Драгомир Димитров и Веселин Иванов остана безрезултатна, въпреки публично обявената от държавния глава договорка до края на 2013 г. архивите да бъдат предадени на Комисията по досиетата и законът изпълнен.

Служба „Военна информация” дори си позволи да тълкува закона, като съобщи, че е предала всички архиви на комисията без документите, които засягат чужди граждани. Такова разделение в закона обаче не е направено.

Военното разузнаване, в което на ръководни постове са над 40 процента кадри на РУ-ГЩ, клеели се преди 10 ноември 1989 г. във вярност към Москва, показва че не може

Пъпната връв на мутантите от комунистическото минало

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 11 Декември 2014 18:57

да скъса пъпната връв с комунистическото минало.

В същата зависимост е и БСП, която днес е негов защитник. Ако и днешното управление не успее да застави Служба „Военна информация“ да предаде всичките архиви и заедно с Националната разузнавателна служба да изпълнят [отменената разпоредба на параграф 12](#) и да предоставят необходимата информация на Комисията по досиетата, за да извърши необходимите проверки, това ще е най-ясният знак, че изпълнителната власт е само кукла на конци, безсилна да пререже един път завинаги пъпната връв на мутантите от комунистическото минало.